

BOG

PERFORMATIV BIOGRAFISME (/BOEGER/PERFORMATIV- BIOGRAFISME)

Af Jon Helt Haarder (/forfattere/jon-helt-haarder) (2014)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/?))

Log ind (/user/login?destination=/boeger/performativ-biografisme) for at anmelde

Facebook

Tweet (<https://twitter.com/intent/tweet?>

(<http://www.facebook.com/share.php?>

url=[http://litteratursiden.dk/boeger/performativ-](http://litteratursiden.dk/boeger/performativ-biografisme&status=Performativ)

u=[http://litteratursiden.dk/boeger/performativ-](http://litteratursiden.dk/boeger/performativ-biografisme)

biografisme&status=Performativ

Om genren performativ biografisme, hvor forfatteren på varierende måder installerer sig selv og andre i litteraturen og dermed blander fiktion og selvbiografi, og hvor adskillelsen mellem liv og værk bliver utydelig. Med læsninger af værker af bl.a. Michael Strunge, Claus Beck-Nielsen og Karl Ove Knausgård

TAGS:

FIKTION (/TAXONOMY/TERM/3088)

FORFATTERE (/TAXONOMY/TERM/13763)

NORDISK LITTERATUR (/TAXONOMY/TERM/7795)

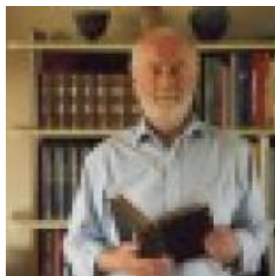
PERFORMANCE (/TAXONOMY/TERM/14912)

VIRKELIGHED (/TAXONOMY/TERM/11316)

ANMELDELSE

14 aug.14

(/users/torben-wendelboe)

Af Torben Wendelboe (/users/torben-wendelboe)

Skribent

Forfattere iscenesætter og inddrager i dag ofte sig selv i værket. Skarpsindig og meget velkommen analyse af et stadig mere udbredt fænomen i samtidslitteraturen.

Jon Helt Haarder er lektor på Syddansk Universitet, og han har gennem flere år interesseret sig for en ny trend i litteraturen; at forfatterne indsætter sig selv og bruger sig selv i deres værker på en ny og på mange måder foruroligende måde. Han har valgt at betegne denne nye form for forfattervirksomhed eller -strategi med begrebet performativ biografisme, og understreger her jo netop, at det er tale om en optræden, en (selv)iscenesættelse fra forfatterens side.

Haarder skriver selv om fænomenet i sit forord: "Jeg argumenterer for, at de seneste tiårs biografiske skønlitteratur er del af en strømning, dvs. en "(ny) retning eller bevægelse inden for fx samfundsliv, politik el. kunst" - for nu at citere Den Danske Ordbog - som jeg kalder performativ biografisme. Performativ biografisme betegner det at kunstneren bruger sig selv og andre virkelige personer i en æstetisk betonet interaktion med læserens og offentlighedens reaktioner. I forhold til en velkendt rumlig formel betegner performativ biografisme en bevægelse fra "manden bag værket" til "kvinder og mænd i og ved siden af værket".

Haarder analyserer skarpsindigt fænomenet generelt, men slår så ned på nogle helt oplagte eksempler, som han laver specifikke udfoldede analyser af, og han kommer her fra det nærmest masselæste til det ganske eksklusive. I den sidste kategori finder vi den performative biografisme, som den har udspillet sig komplekst og konsekvent hos Claus Beck-Nielsen,

også kendt som Das Beckwerk og Nielsen, i en utroligt personlig form, der imidlertid nok kun vil være bekendt for et ganske begrænset publikum. I den første kategori finder vi - kort omtalt - Jørgen Leth og hans anvendelse af den performative biografisme med værket *Det uperfekte menneske. Scener fra mit liv*, som jo virkelig rejste et ramaskrig.

Og i den første kategori finder vi også bestsellerværket *Min kamp 1 - 6* af Karl Ove Knausgård, hvor jo tusindvis af læsere på om man så må sige første parket faktisk kunne følge, hvordan fænomenet udspilles og udvider sig undervejs i værket. Så altså et litterært fænomen, som både et avanceret kunstpublikum og en bred læserskare har stiftet bekendtskab med - og er blevet inddraget i, som Haarder jo netop fremhæver i ovennævnte "interaktion med læserens og offentlighedens reaktioner".

Det er overordentlig velkomment, at den skarpøjede og akademisk velfunderede analyse kommer nu, så publikum kan få et solidt begreb om et fænomen, som vi i dag står midt i - og som måske om nogen tid vil kræve yderligere analyse, for fænomenet er jo som sagt aktuelt og formentlig i en udvikling, der kan bevæge sig i mange, uforudsigelige retninger. Men hermed er det kompetent analyseret og sat ind i en såvel historisk som aktuel kontekst og fremstår som et klart og velskrevet med bud til ikke blot fagfæller og studerende men også til det publikum, der via for eksempel Leth og Knausgård jo faktisk har været en del af fænomenet på første hånd. Fremragende værk på rette tidspunkt.

BOGDETALJER

